

jo Pant i en bestemt Ejendom, og naar Panthaveren nægter at tage mod noget andet i Stedet, skulde jeg tro, at han maatte kunne gøre det. For at undgaa Bekostninger kunde det maaske saa lade sig gøre at lade medfølge en Erklæring fra Panthaverne om, at de ikke have noget imod Magelæget, saa det kunde dokumenteres i Ministeriet, at Parterne vare enige. Jeg er imidlertid ikke sikker paa, at det er tilstrækkeligt blot at sætte en Bestemmelse ind om, at de uden videre skulle finde sig i Magelæg.

Saa har jeg blot en enkelt Bemærkning endnu. Vi have paa Bornholm en anden Slags Hartkorn end i det øvrige Land. Det er jo bekendt, at Hartkornet paa Bornholm beregnes efter en anden Maalestok end i det øvrige Land; naar vi her have 2 Tdr. Hartkorn, have vi paa Bornholm 3 Tdr. Vilde det saa ikke være korrekt, at der kommer til at staa for Bornholms Vedkommende, at Hartkornet skulde omsættes til almindeligt dansk Hartkorn? Ved at tage det efter Bogstaven, skulde man tro, man kom ned til 2 Tdr. bornholmsk Hartkorn.

I øvrigt skal jeg slutte med at sige, at jeg betragter Lovforslaget som et stort Fremskridt, jeg vilde gerne, at det skulde gaa igennem om muligt i denne Samling; hvorvidt det lykkes, ved jeg ikke. Jeg tror, at Loven imødeses med Interesse mange Steder og gaar i den rigtige Retning, og selv om jeg kunde ønske det mere frit, kan jeg ganske slutte mig til, hvad der nu bestemmes, og anbefale det til Vedtagelse.

Reedtz-Thott: Naar Ministeren allerede i Aar har forelagt Forslag til en ny Lov om Jords Udstykning og Sammenlægning, saa er jo Grunden den, at der ved Loven om Ejendomsskyld er kommet et Forhold frem, som har medført Nødvendigheden af allerede nu at foretage Forandring i og Tillæg til Loven om Jords Udstykning og Sammenlægning af 1897. Jeg kan ganske billige dette og maa ogsaa erkende, at det er rigtigt, at der foretages forskellige Forandringer foruden dem, der ere en Følge af Loven om Ejendomsskyld. De fleste af disse Forandringer gaa i Retning af Fritagelse for de Baand, der før have ligget paa Udstykning og Sammenlægning, og jeg kan ikke andet end i det hele og store sympatisere med, at en saadan Fritagelse finder Sted. De Baand, som fra tidligere Tid have ligget paa Udstykning og Sammenlægning, ere motive-

rede ved de da bestaaende Samfundsforhold, de store Godser. Da var det nødvendigt, mente man, at have saadanne Bestemmelser, men efterhaanden som Bøndergodset er solgt bort, og de store Godser ikke længere eksistere paa samme Maade som tidligere, er der efter min Mening ikke længere saa stor Anledning til at sætte Pris paa Baandene med Hensyn til Sammenlægning og Udstykning for den Del af Jorden, som er bleven Genstand for Selveje. Vi se jo, hvorledes der for Øjeblikket trænges til en større Frihed i denne Retning, end der har været til Stede før, og jeg ser ikke rettere, end at naar der kommer Frihed til begge Sider, baade til Sammenlægning og til Udstykning, saa er der heller ingen Fare.

Med Hensyn til enkelte Bestemmelser, skal jeg tillade mig at gøre nogle enkelte Bemærkninger. I § 1 er i Folketinget udgaaet en Bestemmelse, som fandtes i det oprindelige Lovforslag, og hvorefter der ved en samlet fast Ejendom skulde forstaaes bl. a. Jorder, der i Landbrugsministeriets Matrikul ere anførte under flere Matr.-Nr., naar disse ere vurderede til Ejendomsskyld til Staten som en samlet Ejendom. Nu tror jeg, at det er meget heldigt, at den er gaaet ud, thi dette, at man ved Vurderingen til Ejendomsskyld har taget en Bedrift som en samlet Ejendom, har vist tidt været ganske tilfældigt; det er den tilfældige Brug, som har gjort, at en saadan Ejendom er bleven taget som en samlet Ejendom, og jeg ser ikke, at det skulde være til Hinder for, at man kunde udstykke den; jeg finder derfor, at det er ganske heldigt, at denne Bestemmelse er gaaet ud.

Ogsaa jeg er enig i, hvad der af foregaaende Talere er fremhævet imod den Forandring, der i Folketinget er foretaget ved Lovforslaget, at der ingen Forskel er gjort paa Hovedgaarde og Selvejerbøndergaarde. Der er dog der en bestemt Forskel, og en Forskel, som altid har været i Lovgivningen, og den vil jo alligevel ikke blive udsløttet i en Række andre Forhold; naar den ikke bliver det, ser jeg ikke, hvorfor man ikke kan beholde dette, at disse Gaarde ogsaa i Udstyknings- og Sammenlægningsforhold behandles som to forskellige Kategorier. Det har ikke overordentlig stor Betydning, det væsentlige er jo, at der ikke kan udstykkes under et vist Areal, men jeg mener dog, at der ingen Anledning er til at opgive denne Bestemmelse.

Jeg tror, at begge de 2 ærede Med-